

OBĚŽNÍK

Ceské katolické misie

Ročník XXI

Paříž

Číslo 1

unor 1990

Nové možnosti i nové starosti v naší církvi

Jen několik málo týdnů nás dělí od čtyřicátého výročí likvidace řeholních společností u nás a s ní spojeného zá-
tahu proti církevnímu životu v celé zemi. Jako všude jinde
ve společnosti, potvrzuje se znovu i zde, že konfiskace
majetku, zákaz činnosti jiné než liturgické církev doslov-
ně ožebračil, aniž by se přitom kdokoliv obohatil. Oboha-
cení jedněch na úkor druhých zákonitě ústí do ochuzení
celé společnosti. Všichni na tom ztratili a náprava bude
trvat dlouhá léta.

Největší škody nepředstavuje ztráta majetku, nýbrž nové
přerušení kontinuity. Je to jako s pěstováním nového lesa,
které rovněž trvá desítky let - tam kde to je možné. Jsou
totiž místa, kde už sotva někdy nový
les vyroste.

"Už po čtvrté jsme na jaře sázeli
na Lysé hoře tytéž stromy na stej-
ném svahu, ale ona už tam není
žádná hlína. V tom kamení, co zby-
lo sotva ještě někdy něco pořádné-
ho vyroste", komentoval jeden le-
sák nenávratnost situace, vytvoře-
né průmyslovým znečištěním Moravs-
koslezských Beskyd.

Ve společnosti lidí je tomu po-

dobně, jen to nebije tolik do očí.

Církev sbírá síly k nápravě škod, které na rozdíl od přírody byly napáchány nikoliv pouhou bezohledností, nýbrž cílevědomě a systematicky. Jednou z prvních starostí je otevření kněžského semináře v Olomouci. Otec kardinál o to usiluje už léta. Nebude to už dnes ani tak otázka nákladů, spojených s rekonstrukcí některé ze starých budov nebo s novostavbou, jako otázka kvalifikovaných profesorů. Těch u nás je *katastrofální nedostatek*, vždyť jejich výchova u nás byla po desítiletí nemožná.

Dalším podobným problémem je katolický tisk, zvláště periodický. Katolický novinář, to byl u nás po stejně dlouhé období absurdní pojem. Buď katolík, nebo novinář, tak vypadalo dilema.

A co řeholní život? Opatrovat nemocné dovolil řeholním sestrám už Jakeš. Jak ale obnovit kontemplativní řády, apoštolsky zaměřené kongregace, kde sehnat zkušené exercitátory, novicmistry a vůbec vůdčí osobnosti? Z čeho sestavit potřebné knihovny, pracovní týmy vzdělávacích ústavů? Zde nejsou řeholním představeným mnoho platní ani ti z řeholníků, kteří proklouzli kontrolním sítím do diecézního systému. Jsou na farách, odkud nebude možno je stáhnout. Někteří z nich si za ta léta tak zvykli na tento způsob života, že ani už nebude možno je nutit ke skutečnému vstupu do řeholních komunit, ke kterým se hlásí a které se dnes začínají ustavovat. Hlavně ovšem se tomu budou bránit ordináři, kteří už tak nevědí, kde vzít potřebné, ale prostě neexistující kněze.

To jsou některé z překážek, které církev začíná u nás v nové situaci překonávat. Nelze je přehlédnout, ať už je naše radost z fantastických, do nedávna nepředstavitelných možností obnovy jakákoliv.

Spolupráce se Západem bude i pro křesťany u nás důležitým prvkem obnovy. My, kdo máme zkušenost obou situací, můžeme být vhodnými zprostředkovateli a pomocníky, zvláště pro ty, kdo přijdou na zkušenou, na studia do Francie. Velmi užitečné budou i cesty odtud do vlasti, při nichž si budeme moci občerstvit a případně poopravit naše vědomosti o situaci a tak se ještě lépe vyzbrojit pro spolupráci s domovem. Překážek se nelekejme a na jejich možnosti nehleďme!

Zátoň

To nejsou jenom lesy zpívající,
co tě tu večer uspává;
noc zhasne den, ty zhasneš svíci -
a v louce šumí Vltava.

Až půjdeš večer po zarostlém břehu,
jdi potichu, jdi váhavě.
Bylo by škoda vyplašit tu něhu,
až uvidíš jak na trávě

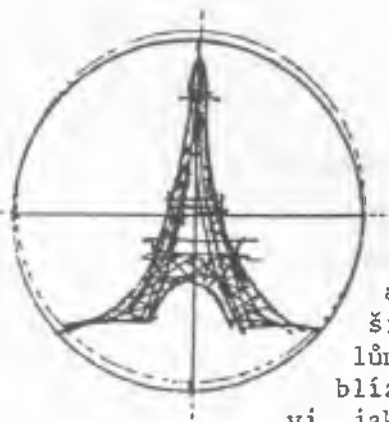
spíš mlha, přízrak sametový,
spíš světlo v letmém zákmitu
zjeví se víly Smetanovy,
jež k písňím řeky tančí tu.

Voda jim plyne zpod závoje,
když nohu v proudu omočí.
A obraz země, jež je Tvoje,
se slzou vstoupí do očí.

J. Seifert

Zajímavosti z domova i ze světa

Pařížský arcibiskup, kardinál *J.-M. Lustiger* zavítal v neděli 27. ledna tr do Hradce Králové. Zúčastnil se tam slavné intronizace místního biskupa, *Msgre Otčenáška*, který v nové situaci konečně mohl oficiálně převzít vedení své diecéze. Pařížského arcibiskupa už dnes počítáme k našim cenným západoevropským přátelům a těšíme se, že i nadále zůstane blízko dění v české a slovenské církvi, jako někteří z jeho předchůdců.

Jmenování *Msgre Otčenáška* je prvním krokem k vytvoření normální situace na poli církevní politiky u nás. Současně s ním je olomoucký administrátor *Msgre Vaňák* jmenován arcibiskupem a řeckokatolický administrátor, *P. Hírka*

Svatý Otec Jan-Pavel II. zřejmě učiní výjimečné gesto a uprostřed svého přeplněného letošního programu najde alespoň jednodenní skulinu k návštěvě Československa, ke které ho pozval oficiálně svou novoroční řečí prezident Československé republiky, *Václav Havel*.

Krátký pobyt *Čestmíra Císaře*, zvláštního vyslance Československé republiky ve Francii, byl našemu Velvyslanectví příležitostí pozvat na koktail celou řadu zástupců českých a slovenských představitelů exilu ve Francii. Sešla se jich tam celá řada, včetně obou vedoucích katolické misie, otců *Koláře* a *Reveše*. Č. Císař byl v roce 1968 jedním z kandidátů na úřad prezidenta republiky a to jako představitel reformního křídla tehdejší KSČ.

Olomoucký kněžský seminář by měl otevřít své brány na podzim letošního roku. Uvažuje se o výstavbě nové budovy podle nových potřeb a v souladu s instrukcemi 2. Vatikánského koncilu. *Msgre Vaňák*, olomoucký arcibiskup, přizval k poradám také naše římské znalce.

Po rozpuštění kolaborantské kněžské organizace *Facem in Terris* přestala i *Česká Katolická Charita* být překážkou

církevního života. Řeholní společnosti se začínají obnovovat poté, co byl zrušen diskriminační zákon o dohledu nad církvemi a Charita postoupila zabavený církevní majetek původním majitelům. Tak se zdá, že jezuité budou moci otevřít domy na Hostýně, Velehradě a v Praze u sv. Ignáce. Mnoho domů je ovšem zabráno uživateli, které nelze vyhodit na ulici. Bude trvat celá léta, než budou vyřešeny alespoň hlavní problémy, stojící v cestě novému rozmachu řeholního života u nás.

250 bytů sloužících StB ke špiclování pražských disidentů a cizinců bude postoupeno obyvatelstvu podle zprávy v paříském deníku *Libération* (sobota 27. ledna tr).

Podle zpráv z Říma se očekává v nejbližší době jmenování řady biskupů pro neobsazené diecéze v Československu. Československá strana dala vědět, že nebude klást žádné překážky a že si naopak přeje uspokojivé vyřešení této naléhavé otázky v co nejkratším čase.

Československý prezident V. Havel prohlásil ve svém novoročním projevu, že si naše země přeje v brzké době navázat diplomatické styky s Vatikánem a s Izraelem.

Před letními prázdninami budou u nás uspořádány *parlamentní volby*, první svobodné volby od r. 1946 (!). Zdá se, že to bude druhý červnový víkend (9/10. června). Politické strany s příslušným programem se teprve tvoří; to je také důvod, proč budou mít obnovené "satelitní" strany z bývalé Národní fronty, zvláště lidovci, svou významnou příležitost k obrodě. Na rozdíl od vznikajících stran mají přece jen určité zkušenosti a celostátní aparát, schopný ujmout se předvolební kampaně. Mnoho se spekuluje o výhledech obrozené KSČ. Kolik procent bude schopna získat?

Pařížský kardinál J.-M. Lustiger zve všechny mladé k oslavě Květné neděle a Krista samotného při příležitosti světového dne mladých, v sobotu 7. listopadu v 18 hod 00 na prostranství před katedrálou Notre Dame. Všechny informace na adrese *Maison Diocésaine, 8, rue de la Ville l'Évêque, 75008 PARIS, telefon 42 66 90 15.*

Bezvízový styk s Rakouskem, původně dohodnutý jen do konce ledna tr, má být do budoucna trvalý a pro rakouské občany bez povinnosti výměny šilinků za české koruny. Umožňuje to mimo jiné také dvojí devalvace československé

měny: za US \$ se už dnes platí přes 40,- Kčs! Nepříjemný, ale nutný krok k pravdivým vztahům na peněžním trhu - dalším podobným krokem bude zavedení pravdivých cen a ani to nebude pro spotřebitele žádná slast.

Z novoročního projevu nového presidenta republiky:

Milí spoluobčané,

čtyřicet let jste v tento den slyšeli z úst mých předchůdců v různých obměnách totéž: jak naše země vzkvétá, kolik dalších milionů tun oceli jsme vyrobili, jak jsme všichni šťastni, jak věříme své vládě a jaké krásné perspektivy se před námi otevírají.

Předpokládám, že jste mne nenavrhli do tohoto úřadu proto, abych vám i já lhal.

Naše země nevzkvétá. Velký tvůrčí a duchovní potenciál našich národů není smysluplně využit. Celá odvětví průmyslu vyrábějí věci, o které není zájem, zatímco toho, co potřebujeme, se nám nedostává. Stát, který se nazývá státem dělníků, dělníky ponižuje a vykořisťuje. Naše zastaralé hospodářství plýtvá energií, které máme málo. Země, která mohla být kdysi hrdá na vzdělanost svého lidu, vydává na vzdělání tak málo, že je dnes na dvaasedmdesátém místě na světě. Zkazili jsme si půdu, řeky i lesy, jež nám naši předkové odkázali a máme dnes nejhorší životní prostředí v Evropě. Dospělí lidé u nás umírají dřív, než ve většině evropských zemí.

Dovolte mi malý osobní zážitek: když jsem nedávno letěl do Bratislavy, nalezl jsem si při různých jednáních čas k tomu, abych pohlédl z okna. Viděl jsem komplex Slovnaftu a hned za ním velkoměsto Petržalku. Ten pohled mi stačil k tomu, abych pochopil, že naši státníci a politici činitelé se po desetiletí nedívali nebo nechtěli dívat ani z oken svých letadel. Žádná četba statistik by mi neumožnila rychleji a snadněji pochopit stav, do něhož jsme se dostali.

Ale to všechno ještě není to hlavní. Nejhorší je, že žijeme ve zkaženém mravním prostředí.

...

Naším největším nepřítelem jsou dnes naše vlastní špatné vlastnosti. Lhostejnost k věcem obecným, ješitnost,

ctižádost, sobectví, osobní ambice a rivality. Na tomto poli nás čeká teprve hlavní zápas.

Na závěr bych rád řekl, že chci být prezidentem, který bude méně mluvit ale víc pracovat. Prezidentem, který se bude nejen dobře dívat z okna svého letadla, ale který - a to hlavně - bude trvale přítomen mezi svými spoluobčany a dobře jim naslouchat. Možná se ptáte, o jaké republice sním. Odpovím vám: o republice samostatné, svobodné, demokratické, hospodářsky prosperující a zároveň sociálně spravedlivé, zkrátka o republice lidské, která slouží člověku a proto má naději, že i člověk poslouží jí...

Můj nejvýznačnější předchůdce zahájil svůj první projev citátem z Komenského. Dovolte mi, abych já svůj první projev ukončil vlastní parafrází téhož výroku:

Tvá vláda, lide, se k tobě navrátila!

Hezkyčesky Oč Podlahy

...se možná chystáte - po mnoha letech - navštívit kraj vašeho mládí i Prahu, která je každému českému srdci drahá, kde se můžete na každém kroku setkat s historií i s kulturním rozmachem českého národa. Pěkně o těchto věcech poučuje mládež od 12 let Vladimír Kovářik v knize *Literární toulky Prahou* (v r. 1980 vydal Albatros). Mladý čtenář se jistě zarmoutí když sezná, že „kulturní pracovníci“ 19. stol. byli ponecháni sami sobě, své bídě a bez dozoru. Teprve založením KSČ - alespoň se to tak z knižky jeví - se vše změnilo, čtenář může zajásat.

Nás zaujalo v knize něco jiného : ta nezřízená úcta k velikánům o jejichž velikosti jsme neměli tušení, a ten cizokrajný šat, do kterého se matka měst za naší nepřítomnosti převlékla. Dnešní malá procházka Prahou by vyzněla - podle údajů v oné knize a díky tomu převleku - nějak takto :

Od Libně směřuje do vnitřní Prahy třída Rudé armády (původně Primátorská); přes most Barikádníků (dříve Trojský) se dostaneme na třídu Vítězného února (dříve Na Florenci, Mezibranská a Sokolská), která vede podle sadů Jana Švermy (pův. sady Poříčské) a nedalekého náměstí M. Gorkého (pův. Senovážného) až do Nuslí na most Kl. Gottwalda. Z léto třídy je přístupný - Koněvovou ulicí - vrch Vítkov s Národním památníkem, kde je síň s hrobkami výkvetu národa : Kl. Gottwalda, A. Zápotockého, V. Noska, G. Klimenta atd., ve východní části je síň Sovětské armády s bystou maršála Rybalka. Na Vinohrady lze odbočit z

nám. I. P. Pavlova; třída Wilhelma Piecka (dříve Korunní) nás dovede k dvojdomku (dříve k vile) bratřích Čapků. Z Vinohrad vycouváme buď třídou Sboru národní bezpečnosti a ulicí Makarenka (dříve Celakovského), nebo třídou - poněkud zvláštní - Vinohradskou (dříve Stalinovou) přímo na nábreží B. Engelse (pův. Palackého). Podél Vltavy pokračujeme po nábreží Kl. Gottwalda až na náměstí Krasnoarmějců (pův. Smetanovo, později Palachovo). Můžeme se zamyslet nad významem 17. listopadu ve vedlejší ulici téhož jména (naše pozn.: jedná se o 17. listopad 1939, nikoliv 1989) nebo se jít poklonit památce revolucionářů v Museu V. I. Lenina v Lidovém domě (pův. palác Kinských) nedaleko nádraží Praha střed (dříve Masarykovo). Odtud je jen skok na Staroměstské náměstí. V r. 1948 zde zahájil svým projevem Kl. Gottwald počátek nové doby a jistoty, že zářné zítřky se stanou skutečností. Nesmíme vynechat Dům sovětské vědy v Rytířské ulici (pův. klášter Karmelitánů), teprve potom se můžeme vydat na Pražský hrad, sídlo dělnických prezidentů, kde se konají nejuvýznamnější události našeho života : volby prezidentů, zasedání ÚV KSČ, místo, kam přicházejí delegace pracujících, pionýrů a žen vyprávět o své práci a kde jsou vyznamenávání nejlepší pracovníci. Dobře to vystihl V. Nezval, když napsal : Na Pražském hradě tají se ti dech / nad vlajkou dělnického prezidenta. / Zmizeli diplomati v cylindrech, / soukromníci a doživotní renta. Ano, byl to dělník z Dědic, který ...otevřel brány dokořán / zahrad a obrazáren, / aby to nebyl prázdný rám... (M. Pujmanová). Jistě se neubráníme dojetí nad dobrotou prezidenta-dělníka; se slzami v očích se špatně chodí a tak pozor na zpáteční cestu, abychom se v Dejvicích nezamotali do ulic kolem náměstí Říjnové revoluce (pův. Vítězné, později Dr. E. Beneše), pojmenovaných podle vlastenců Kovpaka, V.V. Kuzbyševa, A.A. Ždanova, J.M. Sverdlova či majora Schramma a nebloudili po náměstích A.V. Suvorova, Družby, nebo Interbrigády. Obohaceni o nezapomenutelné zážitky je třeba zvolit nejkratší cestu pryč z Prahy : přes třídu Obránců míru (dříve Belcrediho) a ulici I.V. Mičurina na smíchovské náměstí Sovětských tankistů. Za ulicí S.M. Kirova už budeme mít Prahu skoro za sebou.

Dnes se ještě nedá odhadnout, vydrží-li současné názvy ulic a náměstí „na věčné časy“ nebo dojde-li znovu k jejich přejmenovávání (pokolikáté už ?) jmény jiných zasloužilých cizinců. Snad by bylo lepší ponechávat ulicím - pokud možno - jejich stará jména (Platněrská, Spálená, Nekázanka atd. jsou středověké názvy), volit pojmenování vystihující charakter místa, okolí, připomínající určitou událost, pobyt významné osobnosti atd. Jinak se bude v převlecích neustále pokračovat.

Tramvaj zastavuje u městské spalovny odpadků, dříve Osada mladých budovatelů socialismu. Průvodčí hlásí:

"Tramvaj č. 7 vlevo jede na Zárubek, dříve osada Vítězný únor. Do Kunčic, dříve Nová Huť Klementa Gottwalda jede trolejbus č. 4. Před vámi je budova Občanského fóra, dříve ředitelství Stb. Dámy a pánové, dříve souzi a soužky - vysedat!"

V lednu, únoru a březnu si připomínáme

9. 1. 1890 se narodil Karel Čapek, jeden z největších českých spisovatelů
28. 1. 1930 zemřela slavná česká operní pěvkyně Ema Destinová
2. 2. 1590 zemřel pražský arcibiskup Martin Medek, který žil v nesnadné době mezi Tridentským koncilem a Bílou Horou
5. 2. 1820 se ve Vídni narodila spisovatelka B. Němcová
20. 2. 1790 zemřel ve Vídni císař Josef II., jehož vláda znamenala utužení vídeňského centralismu na úkor české státnosti, ale také zrušení poddanství a svobodu vyznání pro evangelíky (1871)
24. 2. 1830 se narodila spisovatelka Karolina Světlá, vlastním jménem Joh. Rottová
7. 3. 1850 se narodil první prezident ČSR, T. G. Masaryk
26. 3. 1970 byl v katolické církvi zaveden pokoncilní misál Pavla VI., který znamenal rozhodující krok v liturgické reformě, zejména v užívání lidového jazyka v bohoslužbách
29. 3. 1900 se narodil básník Jiří Wolker

*

* *

Jan-Pavel II. k zahájení postní doby 1990 :

...

Tento rok vám nabízím zamyšlení nad problémem vyhnanců a uprchlíků. Jejich mocný proud ve světě je bolestnou skutečností, která už není omezena na některé oblasti, ale stává se světovým fenoménem.

...

Obracím se při příležitosti postní doby v letošním roce na společenství katolické církve a jejich členy po celém světě: hledejte prostředky, jak pomoci vašim bratřím bez domova, připravte jim přijetí, které usnadní jejich včlenění do vaší občanské společnosti, projevujte vůči nim velikorysost, otevřenost ducha a srdce.

Starost o ně je příležitostí znovu potvrdit platnost vše-

obecných lidských práv pro všechny lidi a zdůraznit jejich závaznost zvláště vůči uprchlíkům. Už 3. června 1986 při příležitosti udělení ceny Jana XXIII. organizaci "Catholic Office for Emergency and Refugees" jsem zdůraznil význam velké encykliky "Mír na zemi" tohoto velkého papeže. Mluví se v ní o naléhavé nutnosti uznat práva uprchlíků v našem světě a já jsem zdůraznil, že "je naší povinností garantovat nezcizitelná práva pro všechny lidské bytosti, která nejsou nijak vázána na přirozené podmínky a společenské podmínky, ve kterých žijí". Jde o to, zajistit uprchlíkům právo na vytvoření rodiny nebo její znovusjednocení, na trvalé zaměstnání spolu s přiměřenou, spravedlivou mzdou, slušné bydlení a školské vzdělání pro jejich děti spolu se sociálním zabezpečením; zkrátka právo, které jim zajišťuje od r. 1951 mezinárodní dohoda OSN protokolem z r. 1967.

...

Naší prvořadou povinností je angažovat se svou činností a osobním svědectvím v mocném proudu účinné lásky tak, aby se dětem a mládeži všech zemí dostalo od samého počátku výchovy ke vzájemné úctě, toleranci a k ochotě sloužit na všech úrovních, v osobním životě stejně jako ve státní službě. Usnadní to řešení mnoha problémů.

...

My katolíci doprovázíme modlitbou všechny uprchlíky v jejich snahách o překonání překážek, které stojí v cestě jejich životu v nových podmínkách. V každém z nich poznáváme tvář Krista, který řekl "Co jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších bratří, mně jste učinili" (Mt 25,40).

Z nových knih:

<i>J. Škvorecký</i>	Zbabělci (reprint)
<i>V. Škutina</i>	Presidentův vězeň (reprint)
<i>Z. Urbánek</i>	Svořitelé světa
<i>H. Ponická</i>	Lukavické zápisky
<i>B. Kubešová</i>	Kočičí dlažba

Oběžník se nám vrátil jako nedoručitelný

pan Dubský 93130 LE-BLANC-MESNIL
 pan Straka 67000 STRASBOURG
 paní Šebestík 75014 PARIS

* * *

Na Českou katolickou misii a na Oběžník přispěli

Auerhahn	Bernhard	Bílek	Brossollet	Brotánek
Darmovzal	Dubina	Faucher	Filo	Flipo
Fiala	Hasová	Komeda	Korecká	Králík
Kubů	Kuhn	Lowys	Matula	Novák
Novotný	Peška	Poupet	Silvestre	Smutek
Stránský	Streitzig	Schiffer	Vaníček	Zoufalý

Všem dárcům upřímně

Pán Bůh zaplať!

Nadále sbíráme poštovní známky vystřižené s několikamilimetrovým okrajem z dopisů. Těm, kdo na nás už po dlouhou dobu pamatují touto cestou srdčně děkujeme a ty ostatní upozorňujeme znovu na tuto malou ale ve spojení s jinými účinnou cestu pomoci misionářům!

Pamatujte na nás i Vy!

Náš program:

Mše sv.: Vždy první a třetí sobotu v měsíci ve čtvrt na šest večer (17h15) v kapli domu

CENTRE SEVRES

35, rue de Sèvres

75006 P A R I S (tél. 45-44-58-91)

metro SEVRES-BABYLONE

Po mši sv. pravidelná setkání s kulturně-náboženským programem v sále č. 5 (přízemí domu)

Na únor, březen a duben připravujeme

17. února - Sestřih událostí od 17. listopadu až do uctění památky Jana Palacha v lednu tr na Václavském náměstí. Videokazeta nám byla slíbena už dříve, snad se jí tentokrát podaří opravdu zajistit
3. března - Neděle po *Popeleční středě*. Prodloužené bohoslužby s rozvinutou částí přípravy na velikonoce, včetně udělení Popelce
17. března - Program zatím nemohl být stanoven
7. dubna - Květná neděle. Svěcení ratolestí a mše sv. s četbou pašijí v sále č. 5.
Vstup do svatého týdne

OBĚŽNÍK – bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la région parisienne
Certificat d'inscription n° 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement : 20 F

Editeur responsable : P. Petr Kolář SJ – 35, rue de Sèvres, 75006 PARIS – tél. 45 44 58 91

Les abonnements par chèque à l'adresse :

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris